

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

Deel 31

1 februari 1971

No. 2

Adres van de Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12 III, Amsterdam 1010 — Nederland

INHOUD: B. J. Lempke: In Memoriam G. Dijkstra Hzn (p. 21). — J. Krikken: The characters of *Cyobius wallacei* Sharp, a little-known onthophagine scarab from the Malay Archipelago (Coleoptera: Scarabaeidae) (p. 22). — W. Hellinga: Verslag van de 16de Lentevergadering (p. 29). — A. Diakonoff & J. Razowski: Description of a new genus of Tortricidae from Asia (Lepidoptera) (p. 36). — Literatuur (p. 40: A. Veerman). — Korte mededeling (p. 40: Vacature).

In Memoriam G. Dijkstra Hzn

Op 23 november j.l. overleed op 61-jarige leeftijd na een langdurige ziekte ons vooral bij de lepidopterologen welbekende medelid de heer Gerrit DIJKSTRA Hzn. Hij was hoofdcontroleur A bij de Rijksbelastingen te Leeuwarden, maar reeds in 1967 ging hij met vervroegd pensioen.

Al voor de Tweede Wereldoorlog had hij een collectie macrolepidoptera, maar in de jaren 1940—1945 ging die verloren. In 1952 echter hervatte hij zijn verzameling-activiteiten en nu op een veel serieuzer manier. Zijn streven werd nu: een inventarisatie te maken van de Friese macro- en microlepidoptera. Haast vanzelfsprekend kreeg hij hierbij de medewerking van de in Friesland woonachtige verzamelaars, terwijl hij vooral na zijn pensionering zelf zoveel mogelijk gegevens bijeengebracht. Zo verrichtte hij bv. voor het RIVON inventarisaties bij Wijnjeterp en Ternaard. De rapporten die hij hierover samenstelde, zijn stuk voor stuk nauwgezette bijdragen tot de faunistiek en ook floristiek van de betreffende gebieden.

Ter voltooiing van zijn inventarisatie kreeg hij behalve van het RIVON ook de steun van de Fryske Akademy en van het Fryske Gea. Het samenvattende rapport over de Friese vlinderfauna was bijna voltooid, toen hij helaas door een ongeneselijke ziekte overvallen werd. Overigens zou dit toch niet de slotpublicatie geworden zijn, want volgens een interview dat 1 maart 1969 in de Friese Koerier verscheen, dacht hij toen nog zes jaar nodig te hebben om met zijn inventarisatie en de verwerking van de gegevens klaar te komen, een overigens nog zeer optimistische kijk op het enorme werk dat voor een hele provincie verzet moet worden.

Voor de studie van de vlinders van Friesland is zijn heengaan zonder twijfel een zwaar verlies. De prachtig verzorgde collectie werd aan het Rijksmuseum van Na-

tuurlijke Historie geschonken, zodat het materiaal beschikbaar blijft voor verdere studie.

Namens onze Vereniging betuigen wij onze hartelijke deelneming aan zijn dochter en zoon. — B. J. LEMPKE.

The characters of *Cyobius wallacei* Sharp, a little-known onthophagine scarab from the Malay Archipelago (Coleoptera: Scarabaeidae)¹

by

J. KRIKKEN

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden

With 17 text-figures

ABSTRACT

Two-segmented middle and hind tarsi have always been considered to be an outstanding character of *Cyobius wallacei* Sharp, here reported from Borneo, Java, Sumatra and the Batu Islands. It is pointed out that this single known species of the genus *Cyobius* Sharp is similar to representatives of allied genera in having the usual maximum of five tarsal segments. A discussion of errors and problems concerning *Cyobius* and certain species of the closely allied genus *Anoctus* Sharp is followed by a revised generic diagnosis of *Cyobius*, supplemented with notes on less important characters.

In the Leiden museum I found two peculiar unidentified scarab beetles from Sumatra collected about 70 years ago by M. KNAPPERT, an industrious correspondent of the Dutch coleopterist H. J. VETH. The identification of these scarabs proved to be an arduous task: although undoubtedly referable to the tribe Onthophagini, six genera of which are represented in Asia and two in Australia, they did not perfectly satisfy the diagnoses of these genera. Nevertheless, the extreme dilatation of femora and tibiae in the two problematic Onthophagini was strongly reminiscent of one of these genera, viz. *Cyobius*, proposed nearly a hundred years ago by D. SHARP (1875). The genus *Cyobius* still includes but a single known species, *C. wallacei* Sharp, described from a unique specimen collected by the renown A. R. WALLACE in Sarawak. All the diagnostic observations on *Cyobius* (references see below) include as a primary feature of the genus the aberrant two-segmented tarsi, whilst the Sumatran beetles before me, and some very similar specimens acquired later, had in a complete state five tarsal segments in fore, middle and hind legs (some segments apparently broken off asymmetrically).

BALTHASAR in his recent monograph (1963b: 152) already considered certain statements on the build of the tarsi unreliable; nevertheless, in his key to the genera of Palearctic and Oriental Onthophagini (BALTHASAR, 1963b: 112) mentioned as a main character of *Cyobius* the presence of only two tarsal segments, against the usual five in other genera. BALTHASAR's doubts as to the reliability of infor-

¹) Part of a paper read before the Netherlands Entomological Society, Amsterdam, April 26, 1970.